

stradali grozno. Mister Douglas Story, dopisnik angleškega lista „Daily Mail“, ki se je vdeležil vojne na strani Burov, poroča, kako se je izvršila za Angleže nesrečna bitka pri Spionskopu, in kako je postopal Botha, ki bi bil lahko uničil vse. Dopisnik pravi: Louis Botha je stal molče in blede, poleg njega so zapeljali čvetero Kruppovih velikih topov, pred njim pa je bežala premagana vojska. Topničarji Burov so čakali na povelje, da ustrelje. Kaj se je zgodilo nato, naj sporočim z besedami polkovnika Ricciardija in stotnika Rossegerja, ki sta poveljevala italijanske sle na konjih: Mi in drugi inozemski častniki smo jezdili h generalu Bothi in ga pozvali, naj začne streljati s topovi. Bil je blede in prav po časi je dejal: „Prosim, gospodje, tu sem jaz poveljnik, pustite me v miru!“ Umaknili smo se, toda možno ni bilo stati in gledati, kako se je zamujala najlepša prilika. Približali smo se mu iznova ter ga prosili, naj strelja. Odgovoril je kratko: „Ne!“ Toda bilo je preveč, zato smo se približali še tretjič. Takrat pa nam je planil nasproti kakor bi nas hotel zadaviti. „Za božjo voljo“, je zaklical, „gospodje, molčite! Najstrožji ukaz imam od najvišjega poveljnika, da na bežeče ne streljam!“

Poroča se brzojavno iz Londona, da Buri oblegajo Ladybrant. Angleška vojska hoče vsa živila sežgati, da ne pridejo Burom v roke. Položaj je težek vendar je Angležem pomoč že na potu. Tudi se poroča, da so Buri 31. avgusta poskusili raztreliti vodovod v Johanesburgu, pa so bili pregnani.

Sodba proti morilecu italijanskega kralja.

Morilec Bresci stal je 29. avgusta pred porotniki v Milanu. Njegova zagovornika sta bila advokat Martelli iz Milana in advokat Merlino iz Rima. Vseh prič je bilo šestnajst, ednajst od sodišča, pet od zagovornikov. Zatoženec odgovarjal je na vprašanja predsednika s slabim glasom. On je povedal, da je že dolgo časa mislil na to, da hoče kralja umoriti. On da je hotel s tem ljudstva in svojo revščino maščevati. Ugovarjal pa je, da bi imel sokrivce, in rekel, da je delal vse na svojo roko in da se je zato vadi streljati, ter da je revolverске kroglice špičil, da bi bolj nevarne bile. Bresci je izpovepal dalje, da je na tri metre oddaljen bil in trikrat na kralja ustrelil. Pokazali so mu revolver in deskó v katero se je vadi streljati. Zagovornika sta prosila sodišče, da bi ga milostleje sodilo. Bresci govoril je le malo besed. Rekel je: „Obsodite me, meni je vseeno. Jaz pričakujem, da bo nastala revolucija.“ Bresci je bil potem nato od porotnikov na dosmrtno ječo obsojen in sicer najprvo na 7 let samske ječe.

Vojna na Kitajskem.

Rusko zunanje ministrstvo je sporočilo velevlastim, da bo svoje poslaništvo in svoje čete umaknilo iz Pekina ter jih poslalo v Tientsin. Rusko zunanje ministrstvo izjavlja, da Kitajski ni napovedalo vojne, nego da so imele vse ruske akcije namen, rešiti poslanike ter pomagati kitajski vladi, da se napravi red

in mir. Prvi del je dosežen; Pekin je zavzet in poslaniki oproščeni. Drugi del pa je možno doseči le s pomočjo kitajske vlade in krone. Kakor vzame zakonita kitajska vlada vajeti v roke ter imenuje svoje pooblaščenca za pogajanja z vlastmi, bo Rusija poslala svoje zastopnike tja, kjer se bodo vršila. Dotlej pa ostanejo poslanik Giers in čete v Tientsinu. Ta sklep Rusije je iznenadil ves svet, zlasti pa Nemčiji. Bojev in krvi željni Nemčiji je Rusija s tem kar docela zmešala. Rusija pač noče klanja ljudi, in pridružile so se ji takoj še Francija, Anglija, Zjed. države in Japonska. Zjedinjene države so takisto složile z Rusijo ter bodo umaknile svoje čete iz Pekina kajti vojna jih stane le denarja in ljudi, koristi, zlasti pa ozemlja, ne prinese nič. Anglija ima v Južni Afriki vezane roke, zato komaj čaka, da se napravi mir. Vojna je končana, in nemški polki z grofov Waldersejem ne bodo imeli nobenega večjega posla več.

General Grodekov je sporočil 30. avgusta z Chabarowska, da je detašment generala Saharova 17. 18. avgusta vzel Ashech ter zaplenil sedmero topov mnogo vojnega orodja in skladišče živil. Kitajske čete, guverner in prebivalstvo Ashecha je pobegnilo.

Nemčija bo imela le velikanske stroške, a poleg moralne škode — sijajno blamažo. Končno pa bo nemški državni zbor povedal svoje mnenje nemški diplomaciji, ki meče milijone proč za nič in za nič ne da bi prej vprašala zastopnike davkoplačevalce ali so s tem zadovoljni. Govori se, da je nemški cesar po neki vojaški paradi pri obedu častnikom dejal, da Nemčija Pekina ne izpusti iz rok, če bi bila treba vseh korov. No, Nemčija ni absolutistična država, in Viljem II. se bo pač pazil, da si s svojo trmo in smešno bojevitostjo ne ustvari še doma večjih blamaž!

(Kakšni so kitajski trgovci?) Kitajski trgovec je si potrpežljiv. Ako pride kdo v njegovo prodajalnico, ga trgovec ne vpraša, kaj bi rad, nego mu ponudi čaja ali pipo tobaka. Šele med pogovorom pove kupec svojo željo, ali pa tudi ni. Nihče ga ne sili, da bi kaj kupil, in trgovec nikdar ne ponuja ali celo hvali svojega blaga. Čudna trgovska navada Kitajcev je, da mora kupec dražje plačati, ako vzame več stvari. Čim večji kos kupi kdo, tem dražje mu ga zaračunajo. Trgovec, mesto da bi ga dobil zato ceneje kakor je navadno pri nas.

(Samomori na Kitajskem) niso sramotni, zato pa jih pripeti grozno veliko. Navadno se Kitajec zastrupi z opijem ali pa se obesi. Te dve vrsti smrti volijo Kitajci zato, ker svojih teles nikakor nočejo poškodovati, nego morajo ostati cela. Samomori so zategadelj tako pogosti, ker je ondi navada, da za zločin, ki ga napravi kdo, trpi, kazen vsa familija. Da torej reši kazni in trpljenja svojce, se zločinec, predno zasaači pravica, kar sam usmrti.

(Kako se Kitajec najhujše maščuje?) Ako je Kitajec storil že vse, s čimer more jeziti, žaliti in mučiti svojega sovražnika, ima vendarle še jedno, zadnje in najhujše sredstvo, da se maščuje. To sredstvo pa je — samomor pred sovražnikovimi vratmi. Povsod drugod bi sovražnik ubil sovražnika na Kitajskem pa umori sovražnik sebe samega in misli, da s tem zadel nasprotnika najohčutnejše. Kitajci, ki so sploh niko bahjevrni, verjamejo, da potem duša samomoričeva ne prestando zasleduje in trpinči nasprotnika. Zato se Kitajec ne česar bolj ne boji, kakor da bi se mu pred hišo kdo sam usmrtil.